

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 350/2016-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. apríla 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Branislavom Kahancom, Vajanského 33, Prešov, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresnej prokuratúry Košice I č. k. 2 Pv 54/15/8802-29 z 8. marca 2016, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. apríla 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Branislavom Kahancom, Vajanského 33, Prešov, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Okresnej prokuratúry Košice I (ďalej aj „okresná

prokuratúra“) č. k. 2 Pv 54/15/8802-29 z 8. marca 2016 (ďalej aj „napadnuté uznesenie okresnej prokuratúry“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že [REDAKOVANÉ], advokátka so sídlom v Košiciach (ďalej aj „oznamovateľka“), 12. septembra 2014 podala na okresnej prokuratúre trestné oznámenie pre podozrenie zo spáchania trestného činu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 a 2 písm. c) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), ktorého sa mal dopustiť [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „podozrivý“) voči sťažovateľovi v podstate tým, že sa mu 5. septembra 2014 ako advokátskemu koncipientovi oznamovateľky po skončení súdneho pojednávania, na ktorom sťažovateľ na základe poverenia oznamovateľky právne zastupoval jej klientku [REDAKOVANÉ] ako protistranu [REDAKOVANÉ], v priestoroch pred budovou súdov v Košiciach vyhrážal slovami „*ak ťa stretnem mimo súdu, niekde na ulici alebo v krčme, tak si ťa podám*“ a slovami „*ak nezmeníš svoje správanie, zle skončíš*“, čím u sťažovateľa mal vzbudiť dôvodnú obavu z reálneho naplnenia citovaných vyhrážok. Cieľom vyhrážok bolo podľa oznamovateľky zmarenie alebo sťaženie uplatnenia práv [REDAKOVANÉ] v konaní pred súdom, ktoré v jej mene na pojednávaní uplatňoval sťažovateľ.

Uznesením povereného príslušníka Obvodného oddelenia Policajného zboru Košice-Staré Mesto (ďalej len „poverený príslušník“) ČVS: ORP-3651/SM-KE-2014 zo 7. októbra 2014 bola vec trestného oznámenia podľa § 197 ods. 1 písm. a) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) odovzdaná Okresnému úradu Košice, odboru všeobecnej vnútornej správy (ďalej aj „okresný úrad“) na prerokovanie priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, pretože nebol dôvod na začatie trestného stíhania alebo na postup podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku.

Proti uzneseniu o odovzdaní veci sťažovateľ v procesnom postavení poškodeného podal sťažnosť, ktorú prokurátor Okresnej prokuratúry Košice I uznesením č. k. 1 Pn 999/14/8802-7 z 24. novembra 2014 ako nedôvodnú zamietol.

Dňa 16. decembra 2014 sťažovateľ podal na Krajskej prokuratúre v Košiciach (ďalej len „krajská prokuratúra“) podnet na preskúmanie postupu a rozhodnutia prokurátora okresnej prokuratúry podľa vtedy platného znenia § 31 ods. 2 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“). Prokurátor krajskej prokuratúry prípisom č. k. 1 Kn 534/14/8800-6 z 15. januára 2015 sťažovateľovi oznámil, že po preskúmaní veci dospel k záveru, že postup povereného príslušníka a prokurátora okresnej prokuratúry nebol v súlade so zákonom, a preto vydal záväzný pokyn podľa § 6 ods. 1 písm. a) zákona o prokuratúre, aby prokurátor okresnej prokuratúry „prostredníctvom povereného príslušníka zabezpečil vydanie uznesenia o začatí trestného stíhania vo veci prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona“. Prokurátor krajskej prokuratúry vo svojom prípise k podnetu sťažovateľa okrem iného uviedol:

«Poverený príslušník na doplnenie podaného trestného oznámenia vyžiadal podľa § 196 ods. 2 Trestného poriadku vyjadrenie od [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], ktorých vyjadrenia sa rozchádzajú. Vy ste sa vyjadrili, že po pojednávaní o vysporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, keď ste zastupovali bývalú manželku podozrivého, sa Vám tento vyhrážal ujmom na zdraví, že keby Vás stretol niekde na ulici alebo v krčme, tak si Vás podá, a že ak nezmeníte svoje správanie na pojednávaní, tak zle skončíte. Keď ste sa ho spýtali, prečo sa Vám vyhráža, tieto vyhrážky zopakoval ešte raz.

[REDAKOVANÉ] vo svojom vyjadrení uviedol, že po pojednávaní Vás pred budovou súdov upozornil na Vaše nevhodné správanie sa na pojednávaní voči svedkovi [REDAKOVANÉ]. Keď ste mu odporovali, že Vaše správanie nebolo neslušné, tak tento Vám povedal, že keby ste spolu sedeli na pive a takto sa správali voči [REDAKOVANÉ], tak Vám rozbije „držku“. Podozrivý poprel, aby sa Vám vyhrážal tým, že skončíte zle, ak nezmeníte svoje správanie na súde.

Z uvedeného možno vyvodiť záver o tom, že poverený príslušník PZ tieto rozpory v tvrdeniach Vás oboch nijakým spôsobom neodstránil, pretože ďalšiu svedkyňu tohto incidentu (pozn. [REDAKOVANÉ]) nevypočul.»

Na základe pokynu prokurátora krajskej prokuratúry bolo 27. januára 2015 podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku začaté trestné stíhanie vo veci prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 a 2 písm. c) Trestného zákona.

Uznesením povereného príslušníka ČVS: ORP-3651/SM-KE-2014 z 10. februára 2015 bola vec podľa § 214 ods. 1 Trestného poriadku s poukazom na § 10 ods. 2 Trestného zákona postúpená okresnému úradu na prerokovanie priestupku, pretože výsledky skráteného vyšetrovania preukazovali, že nejde o trestný čin, ale ide o priestupok proti občianskemu spolunažívaniu. Proti uzneseniu o postúpení veci sťažovateľ podal sťažnosť, ktorú prokurátor okresnej prokuratúry uznesením č. k. 2 Pv 54/15/8802-6 z 18. marca 2015 ako nedôvodnú zamietol.

Dňa 30. apríla 2015 sťažovateľ podal na krajskej prokuratúre podnet na preskúmanie postupu prokurátora okresnej prokuratúry a jeho rozhodnutia z 18. marca 2015 o zamietnutí sťažnosti proti uzneseniu o postúpení veci. Prokurátor krajskej prokuratúry prípisom č. k. 1/1 KPt 457/15/8800-7 z 12. júla 2015 sťažovateľovi oznámil, že jeho podnet je dôvodný, pretože uznesenie povereného príslušníka o postúpení veci bolo vydané na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu, bolo arbitrárne, a teda nezákonné, pričom prokurátor okresnej prokuratúry rozhodujúci o sťažnosti sťažovateľa „akceptoval tieto porušenia procesných noriem povereného príslušníka PZ v zmysle neúplne zisteného stavu pri nevyčerpaní dostupných dôkazných prostriedkov“. Prokurátor krajskej prokuratúry vo svojom prípise k podnetu sťažovateľa tiež uviedol:

„Poverený príslušník nijakým spôsobom nekonfrontoval tvrdenie [REDAKOVANÉ] s Vaším tvrdením a tvrdením Vašej klientky. Na preverenie tvrdenia [REDAKOVANÉ] o Vašom nevhodnom správaní sa voči svedkovi [REDAKOVANÉ] nevyžiadala záznam z tohto verejného zasadnutia na príslušnom okresnom súde.

Až po takto doplnenom dokazovaní bude možné všetky nazhromaždené dôkazy riadne vyhodnotiť v súlade s ustanovením § 2 ods. 12 Trestného poriadku a následne aj zákonne meritórne rozhodnúť.

Preto som prijal opatrenie na doplnenie dokazovania, po novom začatí trestného stíhania vo veci.“

Na základe tohto (v poradí druhého) pokynu prokurátora krajskej prokuratúry bolo 9. septembra 2015 podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku začaté trestné stíhanie vo veci prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 a 2 písm. c) Trestného zákona.

Uznesením povereného príslušníka ČVS: ORP-3651/SM-KE-2014 zo 4. januára 2016 (zjavne nesprávne je v označenom uznesení uvedený dátum „04. 01. 2015“, pozn.) bola vec podľa § 214 ods. 1 Trestného poriadku s poukazom na § 10 ods. 2 Trestného zákona opätovne postúpená okresnému úradu na prerokovanie priestupku, pretože výsledky skráteného vyšetrovania preukazovali, že nejde o trestný čin, ale ide o priestupok proti občianskemu spolunažívaniu.

Z uznesenia povereného príslušníka vyplýva, že po začatí trestného stíhania vo veci boli vykonané tieto úkony:

- výsluch podozrivého (9. septembra 2015),
- výsluch poškodeného (sťažovateľa) (10. septembra 2015),
- výsluch svedkyne [REDACTED] (29. septembra 2015),
- výsluch svedka [REDACTED] (substitučne splnomocneného právneho zástupcu podozrivého v konaní o vyporiadanie BSM bývalých manželov [REDACTED]) (14. decembra 2015),
- podanie vysvetlenia [REDACTED] (svedkom vypočutým na predmetnom pojednávaní vedenom v konaní o vyporiadanie BSM) (4. januára 2016),
- konfrontácia medzi poškodeným (sťažovateľom) a podozrivým (28. októbra 2015),
- konfrontácia medzi podozrivým a svedkyňou [REDACTED] (4. novembra 2015),
- vyžiadanie zápisnice z predmetného pojednávania vedeného 5. septembra 2014 Okresným súdom Košice II vo veci vyporiadania BSM.

Poverený príslušník svoje rozhodnutie o postúpení veci odôvodnil v podstate tým, že vykonaným dokazovaním nebolo dostatočne preukázané, že by sa podozrivý vyhrážal sťažovateľovi smrťou, ťažkou ujmom na zdraví alebo inou ťažkou ujmom takým spôsobom,

ktorý by mohol vzbudiť dôvodnú obavu z naplnenia vyhrážok. Poverený príslušník sa priklonil k verzii konfliktnej udalosti podanej podozrivým, podľa ktorej dôvodom jeho slov na adresu sťažovateľa, že „*keby sedeli niekde na pive a on sa tak vyjadril na adresu pána profesora, tak by mu rozbil drážku*“, bolo nevhodné správanie sa sťažovateľa voči svedkovi [REDAKOVANÉ] na súdnom pojednávaní, ktoré predchádzalo skutkovej udalosti, čo bolo potvrdené výpoveďou samotného [REDAKOVANÉ], ako aj výpoveďou právneho zástupcu podozrivého [REDAKOVANÉ]. Poverený príslušník tiež poukázal na to, že podozrivý v tom čase nemal žiaden záznam v registri trestov, nebol v minulosti postihnutý za žiaden priestupok proti občianskemu spolunažívaniu, sťažovateľovi sa v minulosti nijakým spôsobom nevyhrážal a ani po vyšetrovanej udalosti ho nijakým spôsobom nekontaktoval, či už telefonicky, fyzicky, alebo iným spôsobom. Podľa povereného príslušníka z vykonaného dokazovania vyplýva, že v danom prípade nebola naplnená skutková podstata prečinu nebezpečného vyhrážania, avšak zo strany podozrivého šlo o protiprávne konanie, ktoré odôvodňuje postih páchatel'a v osobitnom konaní za spáchanie priestupku proti občianskemu spolunažívaniu.

Proti uzneseniu povereného príslušníka o postúpení veci zo 4. januára 2016 sťažovateľ podal sťažnosť, ktorú prokurátor okresnej prokuratúry uznesením č. k. 2 Pv 54/15/8802-29 z 8. marca 2016 ako nedôvodnú zamietol.

Prokurátor okresnej prokuratúry po preskúmaní veci dospel k záveru, že sťažnosťou napadnuté uznesenie povereného príslušníka je dôvodné, zákonné a vecne správne. Vo svojom rozhodnutí okrem iného uviedol:

„Z dôkazov vykonaných v prípravnom konaní a odôvodnenia sťažnosti nevyplývajú také skutočnosti, ktoré by opodstatňovali a odôvodňovali vznesenie obvinenia pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona...

Účelom trestného konania nie je zastrašenie a ani to, aby trestným konaním niekto získal neoprávnenú výhodu v inom súdnom konaní...

Objektívna stránka tohto trestného činu (nebezpečného vyhrážania) spočíva vo vyhrážaní sa inému smrťou, ťažkou ujmom na zdraví alebo inou ťažkou ujmom a to takým spôsobom, že to môže vzbudiť dôvodnú obavu z naplnenia vyhrážok. Vyhrážka musí byť

prednesená takým spôsobom a za takých okolností, že to skutočne vzbudzuje dôvodnú obavu z jej naplnenia a vyhrážka musí byť mienená vážne.

Z hľadiska zavinenia v zmysle § 15 Trestného zákona uvedený prečin vyžaduje úmysel páchatel'a porušiť záujem chránený Trestným zákonom a tento úmysel je potrebné páchatel'ovi v trestnom konaní preukázať.“

Prokurátor okresnej prokuratúry ďalej poukázal na to, že podozrivý poprel, že by sa vyhrážal sťažovateľovi spôsobom a slovami, ktoré boli uvedené v trestnom oznámení a o ktorých vypovedal sťažovateľ i svedkyňa [REDACTED]. Výpoveď uvedenej svedkyne pritom prokurátor okresnej prokuratúry označil za nehodnovernú, keďže ide o bývalú manželku podozrivého, „s ktorým sa súdi o vysporiadanie majetku po rozvoďe“.

Na základe argumentácie uvedenej vo svojom rozhodnutí prokurátor okresnej prokuratúry dospel k záveru, že v danom prípade nejde o prečin nebezpečného vyhrážania, ale ide o priestupok proti občianskemu spolunažívaniu, o ktorom rozhodne okresný úrad. Tiež uviedol, že vznesenie obvinenia podľa § 206 Trestného poriadku je závažným zásahom do práv občana, a preto je prípustné len v prípade, že je dostatočne preukázané spáchanie skutku, ktorý naplňa všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu, konkrétnou osobou. V závere prokurátor okresnej prokuratúry poukázal na to, že „poškodený má právo podať trestné oznámenie a orgány činné v trestnom konaní majú povinnosť sa trestným oznámením zaoberať a rozhodnúť, ale posúdenie, či oznámený skutok naplňa zákonné znaky konkrétneho trestného činu podľa osobitnej časti Trestného zákona je v právomoci orgánov činných v trestnom konaní“.

Dňa 4. apríla 2016 sťažovateľ podal ústavnému súdu sťažnosť, v ktorej namieta porušenie svojho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením okresnej prokuratúry č. k. 2 Pv 54/15/8802-29 z 8. marca 2016.

Podľa sťažovateľa porušenie označeného základného práva spočíva v podstate v tom, že napadnuté uznesenie okresnej prokuratúry, ako aj jemu predchádzajúce uznesenie povereného príslušníka vychádza z nedostatočne zisteného skutkového stavu, z jednostranne

zameraného dokazovania a z jednostranného vyhodnotenia vo veci vykonaných dôkazov a tiež v tom, že uvedené rozhodnutia povereného príslušníka i prokurátora okresnej prokuratúry sú nedostatočne odôvodnené.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti ústavnému súdu okrem iného cituje obsah svojej sťažnosti podanej proti (v poradí druhému) uzneseniu povereného príslušníka o postúpení veci, v ktorej okrem iného uviedol:

«Zo skutkovej vety napadnutého uznesenia vyplýva, že poverený príslušník posudzoval tam uvedené vyhrážky: „ak ťa stretnem mimo súdu, niekde na ulici alebo v krčme, tak si ťa podám“ a „ak nezmeniš svoje správanie, zle skončíš“.

„Z môjho výsluchu..., ako aj výsluchu [REDAKOVANÉ]... vyplýva, že došlo k vysloveniu aj ďalšej vyhrážky, a to „rozbijem ti držku“.

... je nepochybné, že v skutkovej vete napadnutého uznesenia absentuje vyhrážka „rozbijem ti držku“, a z tohto dôvodu táto vyhrážka ani nebola posudzovaná v súvislosti s ostatnými vyhrážkami...

Je všeobecne známou skutočnosťou, že slangovému výrazu „rozbijem ti držku“ zodpovedá v spisovnom slovenskom jazyku „fyzickému útoku útočníka na tvár obete s cieľom spôsobiť jej devastáčné poranenia“.

... je ťažko pochopiteľné, z akých úvah musel vychádzať poverený príslušník, keď dospel k tomu, že podozrivý sa mi nevyhrážal ťažkou ujmovou na zdraví...»

V sťažnosti proti uzneseniu povereného príslušníka sťažovateľ ďalej namietal konštatovanie povereného príslušníka, že nevhodné správanie sťažovateľa na súdnom pojednávaní voči svedkovi [REDAKOVANÉ] bolo potvrdené výpoveďou samotného svedka [REDAKOVANÉ], ako aj výpoveďou [REDAKOVANÉ] (právneho zástupcu podozrivého). K tomu sťažovateľ uviedol, že zo zápisnice z predmetného súdneho pojednávania nevyplýva, že by akákoľvek osoba vrátane zákonnej sudkyne upozornila sťažovateľa na jeho údajne nevhodné správanie sa na pojednávaní, či že by mu bolo uložené poriadkové opatrenie alebo iný druh napomenutia za také správanie.

Sťažovateľ ďalej poverenému príslušníkovi vytýkal, že v konaní nevypočul zákonnú sudkyňu, ktorá viedla predmetné pojednávanie bezprostredne predchádzajúce verbálnemu útoku podozrivého na sťažovateľa, a že nevypočul ani oznamovateľku trestného činu [REDAKOVANÉ].

Podľa sťažovateľa z okolností prípadu je zrejmé, že cieľom verbálneho útoku podozrivého bolo zastrašiť sťažovateľa, ktorý ako advokátsky koncipient na základe poverenia advokátky poskytoval [REDAKOVANÉ] právnu pomoc, a tak mariť výkon práv sťažovateľa, ako aj [REDAKOVANÉ] ako účastníčky súdneho konania.

Sťažovateľ tiež poukázal na to, že vo vyšetrovacom spise sa nachádzal „výpis zo zoznamu páchatel'ov zo dňa 30. 9. 2014, z ktorého vyplýva, že dňa 23. 12. 2001 bolo [REDAKOVANÉ] vznesené obvinenie pre dôvodné podozrenie zo spáchania prečinu výtržníctva... a to napadnutím inej osoby v súbehu s prečinom ublíženia na zdraví...“, pričom poverený príslušník napriek vedomosti o tejto skutočnosti nevykonal žiadne úkony smerujúce k zisteniu, či v tejto veci bola na podozrivého podaná obžaloba (podľa informácií sťažovateľa podaná bola), a naďalej vychádzal z predpokladu, že zo strany podozrivého šlo o „ojedinelý skutok“.

Vo svojej sťažnosti adresovanej ústavnému súdu sťažovateľ vo vzťahu k napadnutému uzneseniu okresnej prokuratúry namieta, že toto rozhodnutie je arbitrárne a zjavne neodôvodnené, pretože ku skutkovým zisteniam nebola zaradená vyhrážka „rozbijem ti držku“. Zároveň podľa sťažovateľa „z odôvodnenia napadnutého uznesenia nie je zrejmé, ktorý obligatórny znak kvalifikovanej skutkovej podstaty prečinu nebezpečné vyhrážanie podľa ust. § 360 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zák. nebol naplnený, a rovnako absentuje aj akákoľvek právna úvaha prokurátora k takémuto záveru o jeho nenaplnení“.

Sťažovateľ ďalej uviedol, že použitie § 10 ods. 2 Trestného zákona ustanovujúceho tzv. materiálny korektív, na ktorý sa vo svojom rozhodnutí odvoláva prokurátor okresnej prokuratúry, je v danom prípade vylúčené, a to vzhľadom na podozrenie z naplnenia kvalifikovanej skutkovej podstaty prečinu nebezpečného vyhrážania, pričom podľa

sťažovateľa „*pokiaľ by bolo úmyslom zákonodarcu umožniť aplikáciu tohto ustanovenia na protiprávne konania zaradené do základných aj kvalifikovaných skutkových podstát, potom by takéto rozdelenie z hľadiska závažnosti jednotlivých protiprávných konaní nemalo žiadny zmysel*“.

Sťažovateľ tiež spochybňuje záver prokurátora okresnej prokuratúry o nedôveryhodnosti výpovede svedkyne [REDAKOVANÉ], keďže podľa sťažovateľa samotná skutočnosť, že ide o bývalú manželku podozrivého, s ktorým sa súdi o vyporiadnie ich bezpodielového spoluvlastníctva, nemôže automaticky spôsobiť nedôveryhodnosť jej výpovede.

Sťažovateľ zastáva názor, že prokurátor okresnej prokuratúry na jeho námietky uvedené v sťažnosti proti uzneseniu povereného príslušníka o postúpení veci fakticky nereagoval, a napadnuté uznesenie okresnej prokuratúry je preto svojvoľné, resp. arbitrárne.

V záverečnej časti svojej sťažnosti sťažovateľ namieta aj právnu kvalifikáciu skutku, citujúc judikát R 25/1983, podľa ktorého „*ak je vyhrážka usmrtením, ťažkou ujmom na zdraví alebo inou ťažkou ujmom prostriedkom k vynúteniu určitého chovania, nejde o trestný čin podľa § 360 TZ, ale o trestný čin vydierania podľa § 189 ods. 1 TZ*“. V prípade kvalifikácie predmetného skutku ako trestného činu vydierania by totiž šlo o zločin, pri ktorom je vylúčené použitie § 10 ods. 2 Trestného zákona (materiálny korektív), na ktorom je (podľa sťažovateľa nesprávne) založené napadnuté uznesenie okresnej prokuratúry.

Procesnú prípustnosť sťažnosti vo vzťahu k § 53 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), podľa ktorého sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov, odôvodnil sťažovateľ tým, že po novele zákona o prokuratúre účinnej od 1. 1. 2016 už nemá k dispozícii inštitút podnetu na preskúmanie zákonnosti postupu

prokurátora podľa zákona o prokuratúre a účinný opravný prostriedok mu neposkytuje ani Trestný poriadok, keďže v zmysle právnej praxe orgánov prokuratúry, ako aj podľa judikatúry ústavného súdu, návrh generálnemu prokurátorovi Slovenskej republiky na zrušenie právoplatného rozhodnutia v prípravnom konaní podľa § 364 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku môže poškodený podať len v neprospech obvineného, a teda poškodený takúto možnosť nemá v prípade, že ešte nebolo vznesené obvinenie konkrétnej osobe (ako tomu bolo aj v tomto prípade).

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti potom sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol týmto nálezhom:

„Právo sťažovateľa na spravodlivé konanie pred iným orgánom SR podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR uznesením Okresnej prokuratúry Košice I sp. zn. 2 Pv 54/15/8802-29 zo dňa 8. 3. 2016 porušené bolo.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Okresnej prokuratúry Košice I sp. zn. 2 Pv 54/15/8802-29 zo dňa 8. 3. 2016 a vec vracia Okresnej prokuratúre Košice I na ďalšie konanie.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania preskúma, či sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné a osobitné náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde (§ 20 a § 50) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní

príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

Ústavný súd v prvom rade pripomína, že nie je súčasťou systému orgánov činných v trestnom konaní, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Cieľom uplatňovania tejto právomoci ústavného súdu nie je primárne preskúmavanie a posudzovanie právnych názorov orgánov verejnej moci rozhodujúcich o právnych prostriedkoch nápravy a ochrany práv a slobôd (vrátane základných práv a slobôd) fyzických osôb a právnických osôb pri výklade a uplatňovaní zákonov v súvislosti s rozhodovaním vo veci samej ani preskúmavanie, či v konaní pred týmito orgánmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu tieto orgány vyvodili. Úloha ústavného súdu sa sústreďuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery orgánov verejnej moci rozhodujúcich o právnych prostriedkoch nápravy a ochrany práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody zaručeného v ústave alebo v medzinárodných zmluvách o ľudských právach a základných slobodách (m. m. III. ÚS 38/05).

Poukazujúc na v časti I tohto uznesenia citovaný, resp. popísaný podstatný obsah napadnutého uznesenia okresnej prokuratúry, ako aj podstatný obsah uznesenia povereného príslušníka o postúpení veci, ktorého vydanie predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia okresnej prokuratúry, a po preskúmaní sťažnosti, ako aj dokumentácie k nej priloženej ústavný súd konštatuje, že príslušné orgány činné v trestnom konaní v danom prípade venovali vybavovaniu trestného oznámenia sťažovateľa, ako aj jeho ďalších podaní

primeranú pozornosť a v konečnom dôsledku ústavne akceptovateľným spôsobom reagovali na všetky kľúčové otázky súvisiace s právnym posúdením predmetnej veci.

Napriek určitým nedostatkom v postupe príslušných orgánov činných v trestnom konaní, ktoré sťažovateľ namietal v podaniach adresovaných týmto orgánom aj v sťažnosti podanej ústavnému súdu, dospel ústavný súd k záveru, že tieto nedostatky v súhrne nedosahujú takú intenzitu, ktorá by mohla reálne viesť k vysloveniu porušeniu označeného základného práva sťažovateľa po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Z uznesenia povereného príslušníka ČVS: ORP-3651/SM-KE-2014 zo 4. januára 2016, ktorým bola vec (v poradí druhýkrát) postúpená podľa § 214 ods. 1 Trestného poriadku okresnému úradu na prerokovanie priestupku, vyplýva, že poverený príslušník pred svojím rozhodnutím v záujme náležitého zistenia skutkového stavu vykonal všetky procesné úkony, nevyhnutnosť vykonania ktorých vyplývala z výhrad prokurátora krajskej prokuratúry, ktoré v súvislosti s vybavovaním podnetov sťažovateľa vzniesol prokurátor krajskej prokuratúry voči predošlému postupu prokurátora okresnej prokuratúry i postupu povereného príslušníka. Napadnuté uznesenie okresnej prokuratúry následne ústavne udržateľným spôsobom objasňuje, prečo prokurátor okresnej prokuratúry považoval rozhodnutie povereného príslušníka o postúpení veci za zákonné a vecne správne, pričom rozhodujúcou skutočnosťou pre záver, že v danom prípade nejde o trestný čin, ale môže ísť o priestupok, bolo zákonné uplatnenie tzv. materiálneho korektívu prečinu podľa § 10 ods. 2 Trestného zákona, ktoré vychádzalo zo skutkového stavu objasneného v miere dostatočnej na posúdenie závažnosti konania podozrivého.

Ústavný súd v nadväznosti na už uvedené zdôrazňuje, že trestné právo je v rámci právneho poriadku prostriedkom *ultima ratio*, t. j. posledným najkrajnejším prostriedkom, ktorý možno použiť. Aj podľa právnej teórie, ako aj ustálenej súdnej praxe má totiž trestná represia len pomocnú úlohu a trestné právo sa má použiť len ako najkrajnejší právny prostriedok (uplatnenie zásady subsidiarity) a len pri typovo najzávažnejších porušeníach spoločenských vzťahov, záujmov a hodnôt, teda len tam, kde iné možnosti (prostriedky ostatných právnych odvetví) nie sú dostatočné. Princíp *ultima ratio* sa potom prejavuje aj v obligatórnom posudzovaní kritérií závažnosti činu ustanovených v § 10 ods. 2 Trestného

zákona, a to pri všetkých konaniach, ktoré napĺňajú formálne znaky niektorej zo skutkových podstát prečinu, bez ohľadu na to, či ide o prečin v rámci základnej alebo kvalifikovanej skutkovej podstaty.

V nadväznosti na podstatu sťažnosti sťažovateľa, ktorá v konečnom dôsledku súvisí s jeho nespokojnosťou s výsledkom vybavenia trestného oznámenia podaného v jeho veci, ústavný súd poukazuje na svoju konštantnú judikatúru, v rámci ktorej už viackrát vyslovil, že „Právo fyzickej osoby na začatie trestného konania voči označenej osobe na základe podaného trestného oznámenia nepatrí medzi základné práva a slobody podľa druhej hlavy ústavy a ani ho nemožno odvodiť z niektorého zo základných práv alebo slobôd“ (II. ÚS 42/00, II. ÚS 28/06).

Ústavný súd v tejto súvislosti tiež poznamenáva, že z právneho poriadku Slovenskej republiky, ako aj z právnych poriadkov mnohých členských krajín Európskej únie možno vyvodiť, že jedným z charakteristických znakov moderného právneho štátu je aj skutočnosť, že vymedzenie trestného činu, stíhanie páchatel'a a jeho potrestanie je vecou vzťahu medzi štátom a páchatel'om trestného činu. Štát prostredníctvom svojich orgánov rozhoduje podľa pravidiel trestného konania o tom, či bol trestný čin spáchaný a kto ho spáchal. Účelom tohto procesu je prioritne osvedčenie tohto vzťahu medzi páchatel'om a štátom a ochrana celospoločenských hodnôt, a nie bezprostredná ochrana individuálnych subjektívnych práv oznamovateľa trestného činu, resp. poškodeného (m. m. I. ÚS 68/2012). Pre účely ochrany individuálnych subjektívnych práv ustanovuje právny poriadok Slovenskej republiky osobitné právne inštitúty „netrestnej povahy“, ktorých uplatnenie má súkromnoprávny charakter a je závislé výlučne na vôli osoby, ktorá sa konaním inej osoby cíti byť na svojich individuálnych právach dotknutá, bez nutnosti ingerencie štátnej moci v podobe trestného stíhania porušovateľa týchto subjektívnych práv.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru, že účinky výkonu právomoci okresnej prokuratúry v namietanej veci sú zlučiteľné s obsahom sťažovateľom označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, a preto na predbežnom

prerokovaní sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú odmietol.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. apríla 2016